

جن

جن از موجودات خیالی و افسانه‌ای فرهنگ عامه و خرافات مردم خاورمیانه و ایران است . جن واژه‌ای عربی و به معنی "موجود پنهان و نادیدنی" است و در فارسی با مفهومی نزدیک به دیو ، غول و پری از این موجود نامرئی (ناپیدا) یاد می‌شود. جمع واژه جن، اجنه است. اینگونه خرافات بیشتر از فرهنگ ایرانی و بین النهرین به دین اسلام راه یافته است. توسل به این موجودات خرافی ناشی از افکار عقب مانده و تمایلات روانی انسان به اینگونه خرافات است. اصولاً انسانها علاقه دارند که مشکلات روحی و روانی خود را با توسل به

اینگونه خرافات حل کنند یکی از مشکلات روحی انسان ترس از مرگ و نابودی است بنابراین دنیای آخرت و بهشت و جهنم را برای فرار از این ترس اختراع کرده است اعتقاد به بهشت و جهنم انسان را به آرامش می رساند. در 50 سال اخیر عده زیادی بسیج شده اند تا از جن فیلم بگیرند ولی از زمانی که فیلم برداری و سینما اختراع شده است صحبت از جن و دیو و پری نیز بمرور به فراموشی سپرده می شود در قدیم صحبت از جن و دیو و پاهای شاخ های گاو مانند آنها ورد زبانه نقل مجالس شبشینی در پای کرسی ها بویژه در شب های زمستان بود. این داستاها در ایران ادبیات قوی دارد حتی در تخت جمشید جدال شاه با دیو را در چندین سنگ تراشیده می بینید.

=====

پیدایش جن

اعتقاد به جن، اعتقادی است که از اسطوره های بابلی به معتقدات اعراب عصر جاهلیت و از آنجا به قرآن و به معتقدات اسلامی راه یافته است. در اسطوره های بابلی اوتوکوها (اجنه) موجوداتی ناپیدا بودند که از آتش آفریده شده بودند و به دو گروه خوب و بد تقسیم می شدند که هر دو آنها ارتباط تنگاتنگی با آدمیان داشتند. اجنه خوب اختصاصاً "شدو" نامیده می شدند حامی و نگهبان مردمان در برابر خطرات روزمره زندگی و در عین حال خطرات ناشناخته دیگری بودند که آدمیان بر آنها آگاه نبودند ولی جنیان از این خطرات خبر داشتند. این اجنه در سفر و در حضر و حتی در کوچه و بازار آدمیان را بی آنکه دیده شوند، همراهی می کردند و در هنگام جنگ آنها را از تیر دشمن محفوظ میداشتند.

در مقابل، اجنه بد که "ادیمو" خوانده می شدند پیوسته در پی آزار آدمیان بودند و برای آنها انواع بیماریهای گوناگون همراه می آوردند یا آنها را به جنایت تشویق میکردند و گله هایشان را از میان میبردند و خانواده ها را به جدائی می کشاندند. این گروه از اجنه شرور بر خلاف سایر جنیان ازدواج نمیکردند و فرزندان به بار نمی آوردند. انواع هفتگانه ای از آنها که در کوهستان مغرب زاده شده بودند عادتاً در ویرانه ها یا در زیر زمین میزیستند و آدمیان می توانستند آنها را از پاهای سم دارشان بشناسند و برای دفع شرشان از کاهنان و جادوگران کمک گیرند. در عوض جن های خوب نه تنها میان خودشان ازدواج می کردند، بلکه می توانستند با آدمیان نیز در آمیزند.

=====

باورها پیرامون اجنه

جن یکی از مخلوقات خداوند است که در بعد و فضائی موازی با بعد ما انسانها زندگی می کند. این مخلوقات به مانند انسان زاد ولد میکنند از خصوصیات بارز آنها به این موارد می توان اشاره کرد:

بنا بر باورها و خرافاتی که در قدیم وجود داشته درباره آل و جن و دیگر موجودات پندارین اینگونه آمده است:

قابلیت تغییر چهره و قیافه دارند و از این کار لذت می برند.

از اجسام مرده مثل آهن نمی توانند رد بشوند برای همین در مکانهای قدیمی دیده می شوند و حتی گفته می شود که "غول چراغ جادو" افسانه نمی باشد و آنها همین جنیان بوده اند که با استفاده از همین حربه آنها را گرفتار کرده اند. از کلمه الله و یا هو وحشت دارند.

ارتباط با آنها برای انسان می توانند عواقب خطرناکی را بدنبال بیاورد چون به استناد قرآن

این مخلوقات قابلیت دیدن بعضی مسائل را دارند و فردی که با آنها رابطه دارد به همبن دلیل از خداوند دور میشود جدا از انتظارهائی که از فرد دارند.

این مخلوقات آینده را تا حدودی میبینند و بعضی مواقع که متوجه خطری برای فرد می شوند با دست گذاشتن بر گلوی فرد او را به سرفه می اندازند که در باور ایرانیها همان "صبر" آمده است تعبیر می شود. علاقه بسیار زیادی به درخت نارنج دارند. بعد زمانی که آنها در آن زندگی می کنند نسبت به بعد زمین تندتر است بنابراین سن آنها بسیار زیاد است.

آنها اجازه ارتباط با انسان را ندارند ولی به علت اختیار ذاتی که خداوند به آنها داده است می توانند جلوی انسانها ظاهر شوند ولی از کلمات الله و هو ترس و وحشت دارند.

در باور برخی افراد، جنها تنها در شب، تاریکی، تنهایی و در محل هایی مانند گرمابه، آب انبار، پستو و ویرانه و بیابان وجود دارند. در باور عامه، جن به شکل انسان است با این تفاوت که پاهایش مانند بز سم دارد. مژه های دراز او نیز با مژه انسان متفاوت است و رنگ موی او پور است. همزمان با زاده شدن هر نوزاد انسان، بین اجنه نیز نوزادی به دنیا می آید که شبیه نوزاد انسان است اما سیاه و لاغر و زشت. این موجود را همزاد آن طفل می خوانند. اگر کسی شب هنگام آب جوش روی زمین ریخته و بسم الله نگفته باشد ممکن است یکی از فرزندان اجنه را آذیت کرده باشد. مادر و پدر آن جن برای انتقام، نوزاد آن شخص را می ربایند و همزاد او را بجایش می گذارند.

به باور برخی، به زبان آوردن نام جن شگون ندارد و ممکن است آنها را حاضر کند. بنابراین برای دلخوشی جنها هم شده به آنها " از ما بهتران " گفته می شود. روزهای یکشنبه، سه شنبه و چهارشنبه از مابهران به لباس و صورت آدمیزاد درمی آیند. در این روزها نباید به دیدن مریض رفت، زیرا چه بسا که از ما بهتران به شکل یکی از دوستان یا بستگان به دیدن بیمار برود و به او آسیب برساند. از مابهران مانند آدمیان جشن و سرور و شادمانی و گاهی هم عزاداری به راه می اندازند. این مراسم بیشتر در گرمابه های عمومی و شب هنگام برگزار می شود. کسی که شب تنها به حمام برود و دائم بسم الله نگوید جن به سراغ او می آید. اگر کسی در تاریکی تنها به حمام برود و بی احتیاطی کند و در آنجا بخوابد، ناگاه متوجه می شود که دورادور او را جنیان گرفته اند، یا یکی دو جن در گوشه و کنار حمام مشغول شستشو هستند. جنیان ابتدا با محبت نزدیک می شوند، اما اگر انسان با نگاه کردن با پاهایشان که سم دارد ایشان را بشناسد، آن وقت به آزار او مشغول می شوند.

از مابهران اهل رقص، موسیقی و شادی اند. اگر کسی را بین خود ببینند او را وامی دارند تا آن قدر برقصد که دیوانه شود. با دمیدن صبح صادق، جنیان ناپدید می شوند. اما هنگام روز نیز اگر کسی در حمام آب بخورد و کف دست چپ خود را روی سر نگذارد، جن به بدن او وارد می شود و دیوانه و غشی خواهد شد. از ما بهتران اگر از کسی نیکی ببینند، صدچندان به او نیکی می رسانند. مثلا اگر پزشکی شب هنگام کودکی را از مرگ برهاند یا زخمی و بیماری را نجات دهد و این کار در بیابان یا تاریکی و تنهایی صورت بگیرد، ممکن است جنیان را مداوا کرده باشد. آن گاه از مابهران به او مال و خوشبختی بسیار می رسانند. برخی مردم با انجام مراسم چله نشینی، از مابهران را احضار می کنند و آنها را وامی دارند تا کارهای مورد نظرشان را انجام دهند. برای چله نشستن از محلی خاص در مسجدهای کهنه و قدیمی استفاده می شود به نام چله خانه که غرفه ای کوچک و تودرتو و تاریک است. شخص در چله خانه می رود. دورادور خود را خط می کشد و میان دایره می نشیند. روز اول

چهل بادام غذای اوست. اما به تدریج هر روز یکی کم می‌کند و تا آخرین روز فقط یک بادام می‌خورد. در این روزها همه کار او دعا خواندن است. روز چهلم ارواح و شیاطین و جن‌ها به او ظاهر می‌شوند و هرچه را بخواهد انجام می‌دهند. برای این کار ترتیب دیگری هم هست و آن این که یک شب تا صبح آیه‌ای از قرآن را پی در پی می‌خوانند تا از ما بهتران حاضر شوند

=====

مقابله با جن

بنا بر باورها و خرافاتی که در قدیم وجود داشته درباره آل و جن و دیگر موجودات پندارین اینگونه آمده است:

از خطرناک‌ترین جن‌ها آل است که موجودی نامریی به شکل زن لاغر و بلند قد با پستان‌های آویخته توصیف شده. در صورت سرخ رنگ آل بینی از جنس گل قرار دارد. آل روبروی زن زانو و نوزاد حاضر می‌شود و اگر فرصت یافت و زانو تنها ماند جگر او را می‌رباید. سپس به سرعت به طرف آب می‌رود و جگر زانو را به آب می‌زند. زانو بلافاصله می‌میرد. برای جلوگیری از دستبرد آل باید دور بستر زانو را با کارد یا قیچی که ناف نوزاد را با آن زده‌اند خط کشید. سه یا پنج پیاز را به سیخ کشید و قیچی یا کارد یا شمشیر و تفنگ و دیگر چیزهای فلزی و نوک تیز در کنار اطاق گذاشت. آل و از ما بهتران از چیزهای فلزی نوک تیز می‌ترسند. فرو کردن سوزن به پارچه‌ای و گذاشتن بالای سر زانو برای رفع آل خوب است. از اعتقادهای قدیمی ایرانیان یکی این است که آهن دیو و غول و اهریمن را دفع می‌کند و ضد جادو است.

تا شش روز باید بالای سر زانو و نوزاد شمع بسوزد. زانو نباید تنها بماند و کسی جز نزدیکانی که هنگام زادن در اطاق بوده‌اند نباید به دیدن او بیاید شاید آل باشد که به صورت انسان درآمده. شب ششم باید در اطاق زانو تا صبح همه بیدار بمانند و چراغ‌ها روشن باشد و در این شب باید دعاها و اشعار مذهبی و سرودها و آوازه خوانده و پیوسته به دف و دایره کوبیده شود تا آل بگریزد. روز ششم زانو نوزاد را به حمام می‌برند و پس از شستشو، ماما نوزاد را بالای سر مادر می‌گیرد و با جام چهل کلید روی او آب می‌ریزد تا بر سر مادر نیز ریخته شود. از آن هنگام دیگر آل توانایی ربودن جگر مادر و عوض کردن نوزاد را ندارد پسریچه‌ای که ختنه شده نیز مانند زانو در معرض خطر آل است. به همین ترتیب باید مواظب او بود تا به حمام برود و با جام چهل کلید آب روی سرش ریخته شود تا آل بگریزد.

=====

جن در اسلام

ادبیات اسلامی و احادیث و معتقدات عامه مسلمانان، با استناد به آیات قرآنی پیوسته نقش مهمی برای جنیان در زندگی روزمره مسلمانان قائل شده‌اند. مولفین اسلامی به کرات از ازدواج اجنه با زنان مسلمان روایت کرده و کسانی از افراد سرشناس را زاده مشترک اجنه و آدمیان دانسته‌اند. محمد باقر مجلسی از امام جعفر صادق روایت میکند که قوم کرد جنیانی هستند که خداوند آنان را به صورت آدمیان در آورده است (حلیه المتقین فصل چهاردهم).

=====

باور قرآن درباره جن اینگونه است:

نخست: این نوع از آفریدگان پیش از نوع بشر خلق شده‌اند.

دوم: این نوع آفریدگان از جنس آتش خلق شده‌اند، همچنان که نوع بشر از جنس خاک خلق

شده‌اند، و در این باب گفته: "جن را ما قبلا از آتشی سموم آفریده بودیم.(۱)"

سوم: این نوع از مخلوقات مانند انسان زندگی و مرگ و رستاخیز دارند، و در این باب گفته: "اینان کسانی‌اند که همان عذابهایی که امت‌های گذشته جنی و انسی را منقرض کرده بود، برایشان حتمی شده" (۲).

و چهارم: این نوع از جانداران مانند سایر جانداران نر و ماده و ازدواج و تولد و تکاثر دارند، و در این باره گفته: "و اینکه مردانی از انس بودند که به مردانی از جن پناه می‌بردند" (۳).

پنجم: این نوع مانند نوع بشر دارای شعور و اراده است، و علاوه بر این، کارهایی سریع و اعمالی شاقه را می‌توانند انجام دهند، که از نوع بشر ساخته نیست، همچنان که در آیات مربوطه به قصص سلیمان و اینکه جن مسخر آن جناب بودند، و نیز در قصه‌شهر سبا آمده است.

ششم: جن هم مانند انس مؤمن و کافر دارند، برخی صالح و بعضی دیگر فاسدند، و در این باره گفته "من جن و انس را خلق نکردم مگر برای اینکه مرا عبادت کنند" (۴).

آیات بیشتر در مورد جن و یا اشاره به جنیان :
گروهی از اجنه آیات قرآن را شنیدند و با تعجب گفتند که این کتاب ما را به راه هدایت میبرد و لاجرم دیگر به خدای واجد شرک نخواهیم ورزید (جن، 1 و 2)

اما بعضی دیگر از آنها کافر ماندند و هیزم کش جهنم شدند (جن، 14 و 15)

اینها اسلام آوردند و البته اگر در راه راست پایدار بمانند خداوند به آنها آب گوارا نصیب خواهد کرد (جن، 16)

و به آنان میگوئیم شما نیز جزو آن گروهی از اجنه و آدمیان شوید که پیش از شما به آتش دوزخ داخل شدند (اعراف، 38)

چون محمد برای دعوت به خدا قیام کرد طایفه جنیان بر او ازدحام آوردند (جن، 19)

در روز محشر به اجنه خطاب شود که ای گروه جنیان، شما از حیث تعداد بر آدمیان فزونی گرفتید، ولی آیا ما برای شما رسولانی از جنس خودتان نفرستادیم که آیات ما را بر شما بخوانند و شمارا از چنین روزی بترسانند؟ (انعام، 130)

این کتاب از وبلاگ میهن کتاب دانلود شده است.
mihanketab.blogfa.com

برای دریافت اطلاعات بیشتر
و آگاهی از جدیدترین کتابهای اضافه شده،
به صفحه فیس بوک میهن کتاب پیوندید.
facebook.com/mihanketab